

เรื่อง สอบธรรม

ของ

สนามหลวงแผนกธรรม

ครั้งที่ ๒ / ๒๕๕๔

ณ ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

วันที่ ๒๘ - ๓๐ มกราคม ๒๕๕๔

คำปราศรัยแม่กองธรรมสนามหลวง
วันเปิดสอบธรรมสนามหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓

ณ ประเทศนิวซีแลนด์

ท่านผู้เป็นประธาน กรรมการ และนักเรียนผู้สอบธรรมสนามหลวงทั้งหลาย

วันนี้ เป็นวันสอบธรรมสนามหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ ณ วัดพุทธสามัคคี ประเทศนิวซีแลนด์
โอกาสนี้ขอปรารถนาดีกับท่านทั้งหลายตามสมควร

ความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติชอบตามพระธรรมวินัยนั้น ต้องอาศัยการศึกษาเล่าเรียน การที่วัด
และสำนักเรียนทั้งหลายได้จัดให้มีการเรียนการสอนตามหลักสูตรนิกกรรมและธรรมศึกษาเป็นประจำทุกปีนั้น
เป็นการประกาศพระธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เข้าถึงประชาชน เพื่อจะได้นำไปใช้ในชีวิต
ประจำวัน อันจะอำนวยประโยชน์สุขตามสมควรแก่การปฏิบัติ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจพระธรรมวินัย
เป็นไปอย่างมีระบบเป็นระเบียบและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน คณะสงฆ์จึงจัดให้มีการสอบธรรมสนามหลวงขึ้น
เป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจของผู้ที่ได้รับการแนะนำสั่งสอนมานั้นว่า เข้าใจในหลักธรรมถูกต้องหรือไม่
และผู้ที่สอบธรรมสนามหลวงได้ ย่อมได้รับการรับรองวิทยฐานะตามภูมิธรรม และได้สมควรรับความภาคภูมิใจ
ในความเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี

ในการสอบธรรมครั้งนี้ ขอให้กรรมการได้ดำเนินการสอบให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และให้ผู้เข้า
สอบพึงตระหนักถึงความสำคัญแห่งการสอบ จงตั้งใจสอบด้วยจิตที่เป็นกุศลตามความรู้ความสามารถ

ขอขอบคุณ และขออนุโมทนาทุกฝ่าย ที่ได้ช่วยกันอุปถัมภ์สนับสนุนจัดการเรียนการสอน
จนถึงการสอบธรรมสนามหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ ณ วัดพุทธสามัคคี ประเทศนิวซีแลนด์ ครั้งนี้

ขออนุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และคุณความดีที่ทุกท่านได้บำเพ็ญมา จงประมวลเป็นพลว
ปัจจัยบันดาลให้ทุกท่าน จงถึงความมั่งคั่งมั่งมีในพระธรรมวินัยของพระผู้มีพระภาคเจ้า และประสบแต่
ความเจริญรุ่งเรืองด้วยจตุรพิธพรชัยมงคลตลอดกาลนาน

(สมเด็จพระวันรัต)

แม่กองธรรมสนามหลวง

๒๙ มกราคม ๒๕๕๔

วัดบวรนิเวศวิหาร

กรุงเทพมหานคร

กระทู้ ธรรมศึกษาชั้นตรี
สอบในสนามหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓
ณ ประเทศออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์
วันเสาร์ ที่ ๒๙ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

สวัสดี สี่ล เวทิตพพ์.
คือพึงรู้ได้เพราะอยู่ร่วมกัน.

นัย. ชุ. อุ. ๒๕/๑๗๘.

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล อ่างสุภาชิตอื่นมาประกอบด้วย ๑ ข้อ และบอกชื่อ
คัมภีร์ที่มาแห่งสุภาชิตนั้นด้วย สุภาชิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความให้ติดต่อสมเรื่อง
กับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
 สอบในสนามหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓
 ณ ประเทศออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์
 วันเสาร์ ที่ ๒๙ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

๑. ธรรมอะไรที่ได้ชื่อว่ามีอุปการะมาก ? เพราะเหตุใด ?
 ๑. สติ ความระลึกได้ สัมปชัญญะ ความรู้ตัว ฯ
 เพราะอำนวยความสะดวกแก่กุลในกิจการทุกอย่างไม่ให้เกิดความผิดพลาด ฯ
 ๒. บุพการีและกตัญญูกตเวทิต์ ได้แก่ใครบ้าง ?
 ๒. บุพการี ได้แก่ มารดาบิดา ครูอาจารย์ พระมหากษัตริย์ และพระพุทธเจ้า
 กตัญญูกตเวทิต์ ได้แก่ บุคคลผู้รู้อุปการะซึ่งท่านบุพการีได้ทำให้แก่ตนแล้วตอบ
 แทนบุญคุณของท่าน ฯ
 ๓. พระสงฆ์ คือบุคคลเช่นใด ? มีคุณอย่างไร ?
 ๓. พระสงฆ์ คือ หมู่ชนที่ฟังคำสั่งสอนของท่านแล้วปฏิบัติชอบตามพระธรรมวินัย ฯ
 มีคุณเพราะเป็นผู้นำคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามาเผยแผ่ให้เป็นแนวทางดำเนิน
 ชีวิตแก่ประชาชน ฯ

๔. คำสอนที่นับเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนาในโอวาทปาฏิโมกข์มีอะไรบ้าง ?

๔. มี ๓ อย่างคือ

๑. เว้นจากทุจริต คือประพฤตชั่วด้วยกาย วาจา ใจ

๒. ประกอบสุจริต คือประพฤตชอบด้วยกาย วาจา ใจ

๓. ทำใจของตนให้หมดจดจากเครื่องเศร้าหมอง มีโลภ โกรธ หลง เป็นต้น ฯ

๕. ผู้ที่ประพฤตวิสุจริตมีลักษณะอย่างไร ?

๕. ผู้ที่ประพฤตวิสุจริต จะต้องงดเว้นจากการพูดเท็จ เว้นพูดส่อเสียด เว้นพูดคำหยาบ และเว้นพูดเพ้อเจ้อ ฯ

๖. ทำงานก็ไม่สำเร็จ อยากรได้อะไรก็ไม่สมหวัง เช่นนี้เพราะขาดธรรมอะไร ?

๖. เพราะขาดอิทธิบาทธรรม ๔ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่อำนวยความสะดวกความสำเร็จในทุก ๆ อย่างซึ่งไม่เหลือวิสัย อันได้แก่

๑. ฉันทะ พอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น

๒. วิริยะ เพียรประกอบสิ่งนั้น

๓. จิตตะ เอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้นไม่วางธุระ

๔. วิมังสา หมั่นตรិตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น ฯ

๗. ผู้ใหญ่ที่น่าเคารพนับถือ ต้องมีคุณธรรมอะไร ?
๗. ต้องมีพรหมวิหารธรรม ๔ คือ
๑. เมตตา ความรักใคร่ ปราบปรามให้ผู้อื่นเป็นสุข
 ๒. กรุณา ความสงสาร คิดจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นจากความทุกข์
 ๓. มุทิตา ความพลอยยินดี เมื่อผู้อื่นได้ดี
 ๔. อุเบกขา ความวางเฉย ไม่ดีใจไม่เสียใจเมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ ฯ
๘. สังคหัตถุมีอะไรบ้าง ? มีประโยชน์อย่างไร ?
๘. มี ๔ อย่างคือ ทาน ปิยวาจา อุตถจริยา สมานัตตตา ฯ
มีประโยชน์ก่อให้เกิดความรักสมัครสมานสามัคคี ยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน ฯ
๙. อบายมุขคืออะไร ? เสพสิ่งเสพติดมีโทษอย่างไร ?
๙. อบายมุขคือ เหตุแห่งความฉิบหาย
เสพสิ่งเสพติดให้โทษ ๖ อย่าง คือ ๑. เสียทรัพย์ ๒. ทะเลาะวิวาท
๓. ก่อให้เกิดโรคภัย ๔. ถูกตำหนิติเตียน ๕. ไร้ยางอาย
๖. สติปัญญาเสื่อมถอย ฯ
๑๐. บุคคลผู้ห้ามไม่ให้ทำความชั่ว ให้ตั้งอยู่ในความดี มอบทรัพย์มรดกให้ จัดเป็นหน้าที่ของใครในเรื่องทิศ ๖ ?
๑๐. เป็นหน้าที่ของมารดาบิดา ผู้เป็นปรัตถิมทิศ คือ ทิศเบื้องหน้า ฯ

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นตรี
 ณ สอบในสนามหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓
 ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์
 วันอาทิตย์ ที่ ๓๐ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

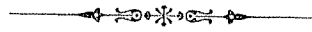
๑. ประชาชนในชมพูทวีปแบ่งออกเป็นกี่วรรณะ ? อะไรบ้าง ?
 มีหน้าที่ต่างกันอย่างไร ?
 ๑. แบ่งออกเป็น ๔ วรรณะ ๆ คือ
 ๑. กษัตริย์ มีหน้าที่ปกครอง
 ๒. พราหมณ์ มีหน้าที่ทางฝึกสอนและทำพิธีกรรม
 ๓. แพศย์ มีหน้าที่ทางทำนาค้าขาย
 ๔. ศูทร มีหน้าที่รับจ้าง ๆ
๒. กษัตริย์พระองค์ใดที่เป็นต้นศากยวงศ์ ?
 พระโอรสพระธิดาทั้ง ๙ พระองค์ของเจ้าศากยะที่ไปสร้างพระนครใหม่
 ชื่อว่าเมืองอะไร ?
 ๒. พระเจ้าโอกกากราช เป็นต้นศากยวงศ์ ๆ ชื่อว่า เมืองกบิลพัสดุ์ ๆ
๓. ลุมพินีวันเกี่ยวข้องกับเจ้าชายสิทธัตถะอย่างไร ?
 ๓. ลุมพินีวัน เป็นสถานที่ประสูติของเจ้าชายสิทธัตถะ ๆ
๔. พระพุทธเจ้าตรัสรู้อะไร ? ตรงกับวันใด ?
 ๔. ตรัสรู้อรินัย ๔ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ๆ
 - ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ก่อนพุทธศก ๔๕ ปี ?
๕. ใครที่แสดงความเคารพนับถือพระสิทธัตถกุมารเป็นคนแรก ?
 ๕. อสิตดาบส หรือกาฬเทวิลดาบส ๆ

๖. วัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนาชื่อว่าอะไร ? ใครเป็นผู้ถวาย ?
 ๖. ชื่อว่า เวฬุวัน ฯ พระเจ้าพิมพิสารเป็นผู้ถวาย ฯ
๗. อนุภพพีกตา คืออะไรบ้าง ?
 ๗. คือ ทาน คีล สวรรค์ กามาทีนพ และเนกขัมมานิสงส์ ฯ

ศาสนพิธี

๘. ท่านได้ศึกษาศาสนพิธีมาแล้ว เข้าใจเรื่องต่อไปนี้อย่างไร ?
 ๑. บุญพิธี ๒. ทานพิธี
๘. ๑. บุญพิธี ว่าด้วยพิธีทำบุญ มี ๒ อย่าง คือ
 ๑. ทำบุญงานมงคล เช่นทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ทำบุญอายุ เป็นต้น
 ๒. ทำบุญงานอวมงคล เช่นงานศพ เป็นต้น
 ๒. ทานพิธี ว่าด้วยพิธีถวายทานต่าง ๆ เช่นถวายสังฆทาน เป็นต้น ฯ
๙. วันสำคัญในพระพุทธศาสนามีกี่วัน ? อะไรบ้าง ?
 ๙. มี ๔ วัน ฯ คือ ๑. วันวิสาขบูชา ๒. วันอัฐมีบูชา ๓. วันมาฆบูชา
 และ ๔. วันอาสาฬหบูชา ฯ
๑๐. การแสดงความเคารพมีอะไรบ้าง ?
 ๑๐. มี ๓ วิธี คือ ๑. ประนมมือ ๒. ไหว้ ๓. กราบ ฯ

ปัญหาและเฉลยวิชาเบญจศีล เบญจธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
 สอบในสนามหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓
 ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์
 วันอาทิตย์ ที่ ๓๐ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

๑. คุณธรรมใด เป็นหลักปฏิบัติเบื้องต้นของคนแรกจะประพฤติความดี ?
๑. ควรถือศีลก่อน เพราะศีลเป็นคุณธรรมพื้นฐานให้คนประพฤติความดี ฯ
๒. ความประพฤติเสียหายทางวาจา ตามหลักเบญจศีล มีอะไรเป็นที่ตั้ง ?
๒. มีมุสาวาท กล่าวคำเท็จเป็นที่ตั้ง ฯ
๓. การไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตกับมีเมตตากรุณา อะไร จัดเป็นศีล ?
- อะไร จัดเป็นกัลยาณธรรม ?
๓. การไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต จัดเป็นศีล ฯ มีเมตตากรุณา จัดเป็นกัลยาณธรรม ฯ
๔. กิริยาที่คบคนด้วยอาการไม่ซื่อสัตย์ มุ่งหมายจะเอาทรัพย์สมบัติของเขาถ่ายเดียว จัดเข้าในอนุโลมโจรกรรมใด ?
๔. จัดเข้าในอนุโลมโจรกรรม ข้อปอกลอก ฯ
๕. “เว้นจากการประพฤติผิดในกาม” หมายถึงเบญจศีลข้อใด ?
๕. ศีลข้อ ๓ คือ กาเมสุ มิจจาจารา เวรมณี ฯ
๖. “กล่าวให้คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง” กล่าวถึงเบญจศีลข้อใด ?
๖. ศีลข้อ ๔ คือ มุสาวาทา เวรมณี ฯ
๗. ในเรื่องเบญจศีล กล่าวว่า อะไรเป็นมูลเหตุสำคัญให้คนเราประมาทขาดสติ ?
๗. สิ่งมีนเมาทั้งหลาย ฯ

๘. การจะรักษาศิลปะข้อ ๓ ให้เกิดความมั่นคง นอกจากไม่นอกใจคู่ครองแล้ว ต้องหมั่นประกอบคุณธรรมใดควบคู่ไปด้วย ?
๘. ต้องหมั่นประกอบความสำรวมในกามควบคู่ไปด้วย ฯ
๙. การไม่ล่วงละเมิดข้อห้ามของคนถือศิลปะประเภทต่าง ๆ เช่น ภิกษุ สามเณร จัดเป็นวิริยใด ?
๙. จัดเป็นสมათานวิริย ฯ
๑๐. การประกอบอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีความสอดคล้องกับกัลยาณธรรมใด ?
๑๐. มีความสอดคล้องกับกัลยาณธรรมข้อสัมมาอาชีพ ฯ

กระทู้ ธรรมศึกษาชั้นโท
สอบในสนามหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓
ณ ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์
วันเสาร์ ที่ ๒๙ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

สตฤโน วจโนวาทำ กโรติเยว ขนฺติโก
ปรมาย จ ปุชาย ชินํ ปุชติ ขนฺติโก.

ผู้มีขันติ ชื่อว่าทำตามคำสอนของพระศาสดา, และผู้มีขันติ
ชื่อว่าบูชาพระชินเจ้าด้วยบูชาอันยิ่ง.

ส. ม. ๒๒๒.

แต่งอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ่างสุภาชิตอื่นมาประกอบไม่น้อยกว่า ๒
ข้อ และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาชิตนั้นด้วย ห้ามอ่างสุภาชิตซ้ำซ้อนกัน แต่จะซ้ำ
คัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภาชิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความให้ติดต่อสมเรื่อง
กับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
 สอบในสนามหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓
 ณ ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์
 วันเสาร์ ที่ ๒๙ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

๑. สมถกัมมัฏฐานกับวิปัสสนากัมมัฏฐานต่างกันอย่างไร
๑. ต่างกันดังนี้ กัมมัฏฐานเนื่องด้วยบริกรรมไม่เกี่ยวกับปัญญา จัดเป็นสมถกัมมัฏฐาน กัมมัฏฐานเนื่องด้วยทสสะทางใจในคติของธรรมดาปารมสภาวะธรรม และสามัญญลักษณะ จัดเป็นวิปัสสนากัมมัฏฐาน ฯ
๒. ปฏิสันถารคืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?
๒. คือ การต้อนรับแขกผู้มาเยือน ฯ มี ๒ คือ
 ๑. อามิสปฏิสันถาร การต้อนรับด้วยสิ่งของ
 ๒. ธรรมปฏิสันถาร การต้อนรับโดยธรรม ฯ
๓. พระพุทธเจ้าทรงอุปมาภิเลสเหล่านี้ว่ามีลักษณะเหมือนกับไฟ ? เพราะเหตุไร ?
๓. กิเลสเหล่านี้ คือ ราคะ โทสะ โมหะ
 เพราะเมื่อกิเลสทั้ง ๓ กอนี้ กองใดกองหนึ่งเกิดขึ้นภายในใจของบุคคล จะแผดเผาก่อให้เกิดความเร่าร้อนขึ้นภายในใจ ฯ
๔. ในวิภูฏะ วน ๓ อย่างไหนสำคัญที่สุด ? เพราะเหตุไร ?
๔. กิเลสวิภูฏะสำคัญที่สุด ฯ เพราะกิเลสวิภูฏะ เป็นเหตุให้ทำกรรม เมื่อทำกรรมก็มีวิบาก ได้ส่วยวิบากแล้วก็เกิดกิเลส วนเวียนกันอยู่อย่างนี้ หากตัดกิเลสได้เด็ดขาด กรรมและวิบากก็จะมีไม่มี ฯ

๕. อกุศลวิตกมีโทษอย่างไร ? จะแก้ด้วยวิธีใด ?
๕. มีโทษคือ ทำให้ใจเศร้าหมอง ร้อนรุ่มด้วยเรื่องๆ ที่ตรีนั้น ๆ ๆ
แก้ด้วยกุศลวิตก คือ ตริตั้งเรื่องที่เป็นกุศล เช่น เมื่อกามวิตกเกิดขึ้นก็แก้ด้วย
เนกขัมมวิตก ความตริในทางพรากจากกาม เป็นต้น ๆ
๖. คนจำพวกไหนเปรียบเหมือนสัตว์นรกในอบาย ๔ ?
๖. คนต้องโทษถูกรับอาญาแผ่นดิน จ้องจำอยู่ในทัณฑสถาน แต่รัฐบาลให้อาหารกิน
ไม่ออดอยากมากนัก ๆ
๗. บุคคลที่เปรียบเหมือนบัว ๔ เหล่าคือใครบ้าง ?
๗. คือ อุกติตัญญู ผู้าจรรู้ธรรมพอท่านยกหัวขึ้นแสดง
วิปจิตัญญู ผู้าจรรู้ธรรมต่อเมื่อท่านอธิบายความแห่งหัวขึ้น
เนยยะ ผู้พอแนะนำได้
ปทปรมะ ผู้สักแต่ว่าฟัง แต่ไม่สำเร็จประโยชน์แห่งการฟัง ๆ
๘. อนุပ္พพิกถาคืออะไร ? คนที่มีความตระหนี่เห็นแก่ตัว ควรฟังอนุပ္พพิกถาข้อใด ?
๘. คือ เทศนาที่แสดงไปตามลำดับ เพื่อฟอกอัธยาศัยของเวไนยสัตว์ให้หมดจด
เป็นชั้น ๆ ๆ
คนมีความตระหนี่ควรฟังทานกถา เพื่อให้จิตใจผ่องใสในการให้ทาน ๆ
๙. คนโทสจริตและโมหจริต ควรแก้ด้วยวิธีใด ?
๙. คนโทสจริตควรแก้ด้วยการเจริญเมตตา คนโมหจริตควรแก้ด้วยการเรียน
ถาม ฟังธรรมและสนทนาธรรมโดยกาล ด้วยอยู่กับครู ๆ
๑๐. พระพุทธคุณโดยย่อมีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?
๑๐. มี ๓ อย่างคือ พระปัญญาคุณ พระบริสุทธิคุณ พระมหากรุณาคุณ ๆ

ปัญหาและเฉลยวิชาอนุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นโท
 สอบในสนามหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓
 ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์
 วันอาทิตย์ ที่ ๓๐ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

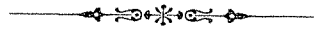
๑. อนุพุทธและเอตทัคคะ มีความหมายว่าอย่างไร ?
๑. อนุพุทธ หมายถึง พระอริยสาวกและพระอริยสาวิกาผู้ได้ตรัสรู้หรือยัสัจ ๔ เพราะปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ฯ
 เอตทัคคะ หมายถึง ผู้ที่ได้รับยกย่องจากพระพุทธเจ้าให้เป็นผู้เลิศในทางนั้น ๆ ฯ
๒. พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมจักรกับปวัตตนสูตร ดวงตาเห็นธรรมได้เกิด แก่ไหนทัณฑ์พรหมณ์ว่าอย่างไร ?
๒. ว่าอย่างนี้ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นทั้งมวลมีความดับ เป็นธรรมดา ฯ
๓. ยสกุลบุตรเปล่งอุทานว่า “ที่นี่วุ่นวายหนอ ที่นี่ขัดข้องหนอ” ? เพราะเหตุใด ?
๓. เพราะได้เห็นหมู่ชนบริวารนอนหลับมีอาการพิกลพิการต่าง ๆ บางนางมีผิวดกอยู่ที่ รักแร้ บางนางมีตะโพกวางอยู่ข้างตัว บางนางมีเปิงมางตกอยู่ที่อก บางนางสยายผม บางนางมีน้ำลายไหล บางนางบ่นละเมอต่าง ๆ หมู่ชนผู้เป็นบริวารเหล่านั้น ปรากฏ แก่ยสกุลบุตร ดุจซากศพที่ทิ้งอยู่ในป่าช้า ฯ
๔. พระอรุเวลกัสสปะ ทำให้พระเจ้าพิมพิสารและบริวารตั้งใจฟังพระธรรมเทศนาของ พระพุทธองค์ โดยวิธีอย่างไร ?
๔. โดยประกาศความไม่มีแก่นสารแห่งลัทธิเก่าของตน และประกาศว่า พระพุทธองค์เป็น ศาสตราของตน ตนเป็นสาวกของพระองค์แล้วขอขมาที่พระบาทของพระพุทธองค์ ฯ

๕. พระสาวกองค์ใดเปรียบเหมือนมารดาผู้ให้กำเนิด และแม่นมผู้เลี้ยงดูบุตร ?
๕. พระสารีบุตร เปรียบเหมือนมารดาผู้ให้กำเนิด
พระโมคคัลลานะ เปรียบเหมือนแม่นมเลี้ยงดูบุตร ฯ
๖. คำว่า ผู้ครองเรือนต้องคอยนั่งรับบาปเพราะการงานที่ผู้อื่นทำไม่ได้ เป็นความเห็นของพระสาวกองค์ใด ?
๖. ของพระมหากัสสปะ หรือปิณฑิลมาณฑพ ฯ
๗. พระโมฆราช ก่อนบวชเป็นศิษย์ของใคร ? ได้รับเอตทัคคะด้านใด ?
๗. เป็นศิษย์ของพรหมณ์พาวรี ฯ ด้านทรงจักรเศวตฉัตร ฯ

ศาสนพิธี

๘. รูป เทียน ดอกไม้ ใช้บูชาอะไร ?
๘. บูชาพระรัตนตรัย คือ รูป บูชาพระพุทธคุณ เทียน บูชาพระธรรม ดอกไม้ บูชาพระสงฆ์ ฯ
๙. การถวายทานที่กำหนดให้ทำภายใน ๑ เดือน นับแต่วันออกพรรษาเรียกว่าอะไร ?
๙. เรียกว่า กฐินทาน ฯ
๑๐. สังฆทาน หมายถึงทานอย่างไร ?
๑๐. หมายถึง ทานที่ถวายพระสงฆ์ มิได้เจาะจงรูปใดรูปหนึ่ง ฯ

ปัญหาและเฉลยวิชาอุโบสถศีล ธรรมศึกษาชั้นโท
 สอบในสนามหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓
 ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์
 วันอาทิตย์ ที่ ๓๐ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

๑. การรักษาศีลอุโบสถในพระพุทธศาสนาของอุบาสกอุบาสิกา หมายถึง การรักษาศีลประเภทใด ?
 ๑. หมายถึง การรักษาศีล ๘ ๑
 ๒. ธรรมเนียมการรักษาศีลอุโบสถด้วยการงดอาหารในเวลาวิกาล ถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่เมื่อไร ?
 ๒. ถือปฏิบัติกันมาก่อนพุทธกาล ๑
 ๓. สรรณคมน์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบัญญัติอุโบสถศีล ได้แก่ อะไร ?
 ๓. ได้แก่ พระรัตนตรัย คือ พระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ๑
 ๔. บุคคลผู้ถือสรณคมน์มี ๒ ประเภท คือ ปุถุชน ๑ พระอริยบุคคล ๑ การขาดสรณคมน์ย่อมมีในบุคคลประเภทใด ?
 ๔. การขาดสรณคมน์ย่อมมีในปุถุชนเท่านั้น ๑
 ๕. การขาดสรณคมน์ย่อมมีเพราะเหตุ ๓ ประการ คือ ความตาย ๑ การทำร้ายพระศาสดา ๑ การไปนับถือศาสดาอื่น ๑ การขาดสรณคมน์ประเภทใดไม่มีโทษ ไม่เข้าไปสู่หตุคติภูมิ ?
 ๕. การขาดสรณคมน์เพราะความตาย ๑
 ๖. อุโบสถศีลที่นิยมรักษากันเฉพาะในวันพระ ตลอดวันหนึ่งคืนหนึ่ง มีชื่อเรียกว่าอย่างไร ?
 ๖. เรียกว่า ปกติอุโบสถ ๑

๗. ในอุโบสถศีลข้อที่ ๗ ผู้รักษาต้องประพฤติดังใดบ้าง ?
๗. ดเว้นจากการดูการเล่นที่เป็นข้าศึกแก่กุศลและการประดับตกแต่งร่างกาย ฯ
๘. “อุจจาसनมหาสยนา เวรมณี สีกขาปหิ สมายามิ” เป็นคำกล่าวสมาทานอุโบสถศีลข้อใด ?
๘. เป็นคำกล่าวสมาทานอุโบสถศีลข้อ ๘ ฯ
๙. เรื่องภายนอกที่ถือว่าเป็นบุญกุศล ไม่ควรนำมาพูดในขณะที่ถืออุโบสถศีล เรียกว่าอะไร ?
๙. เรียกว่า ตีรัจจานกถา ฯ
๑๐. โคपालอุโบสถ ๑ นิคคัณฐอุโบสถ ๑ อริยอุโบสถ ๑ อุโบสถประเภทใด มีอานิสงส์สูงสุด ?
๑๐. อริยอุโบสถ ฯ

กระทู้ ธรรมศึกษาชั้นเอก
 สอบในสนามหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓
 ณ ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์
 วันเสาร์ ที่ ๒๙ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

ชิมจฺฉา ปรมมา โรคา สงฺขารา ปรมมา ทุกฺขา
 เอตํ ญฺตฺวา ยถาภูตํ นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ.

ความหิวเป็นโรคอย่างยิ่ง ลังขารเป็นทุกข์อย่างยิ่ง รู้ซึ้งนั้นตามเป็นจริงแล้ว
 ดับเสียได้ เป็นสุขอย่างยิ่ง.

(พุทธ)

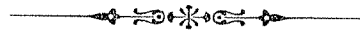
พ. ศ. ๒๕/๔๒.

แต่งอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ่างสุภาชิตอื่นมาประกอบไม่น้อยกว่า ๓
 ข้อ และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาชิตนั้นด้วย ห้ามอ่างสุภาชิตซ้ำซ้อนกัน แต่จะซ้ำ
 คัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภาชิตที่อ้างมานั้นต้องเรียงเชื่อมความให้ติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
สอบในสนามหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓
ณ ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์
วันเสาร์ ที่ ๒๙ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

๑. คนเช่นไรชื่อว่าผู้หมกอยู่ในโลก ? ผู้หมกอยู่ในโลกย่อมได้รับคุณหรือโทษอย่างไร ?
๑. คนผู้ไร้พิจารณาไม่หยั่งเห็นโลกโดยถ่องแท้ ชื่อว่าผู้หมกอยู่ในโลกฯ ย่อมได้เสวยทุกข์บ้าง สุขบ้าง อันสิ่งนั้นๆ พึ่งอำนาจ แม้สุขก็เป็นเพียงสามิส คือ มีเหยื่อเจือด้วยของล่อใจเป็นเหตุแห่งความติด ดุจเหยื่อคือมั่งสะอันเบ็ดเกี่ยวไว้ เป็นผู้นั้นจะพึงจงไปได้ตามปรารถนา ฯ
๒. นิพพิทาคืออะไร ? ผู้ปรารถนาจะเกิดนิพพิทาพึงปฏิบัติอย่างไร ?
๒. คือความหน่ายในทุกข์ฯ พึงพิจารณาสังขารทั้งหลายทั้งปวง ให้เห็นถึงความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ฯ
๓. การพิจารณาเห็นสังขารอันเป็นอนัตตาโดยเวไนโยนิโสมนสิการมีโทษอย่างไร ?
๓. อาจกลายเป็นนัตถิกทิกฐฐิ เห็นว่าบาปบุญไม่มี มารดาบิดาไม่มี ซึ่งจัดเป็นมิจฉาทิกฐฐิอย่างดิ่ง ยากที่จะถอนขึ้น ฯ
๔. สังขารคือเบญจขันธ์กับสังขาร คือ ขันธ์ที่ ๕ เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร ?
๔. เหมือนกันโดยเป็นสังขตธรรม แต่มีความหมายต่างกัน คือ สังขารคือเบญจขันธ์หมายเอาสภาพอันธรรมดาดกแต่งขึ้น สังขาร คือ ขันธ์ที่ ๕ หมายเอาสภาพผู้ปรุงแต่งจิต ให้ดีบ้าง ไม่ดีบ้าง เป็นกลาง ๆ บ้าง ฯ

๕. พระพุทธศาสนาแสดงเรื่องความบริสุทธิ์ไว้อย่างไร ?
๕. แสดงว่า ทำบาปเองย่อมเศร้าหมองเอง ไม่ทำบาปเองย่อมหมดจดเอง ความหมดจดและความเศร้าหมองเป็นของเฉพาะตัว คนอื่นยังคนอื่นให้หมดจดหาได้ไม่ ฯ
๖. นิพพาน ๒ อย่างมีอะไรบ้าง ?
๖. สอุปาทิเสสนิพพาน ดับกิเลสมีอุปาทิเหลืออยู่ อนุปาทิเสสนิพพาน ดับกิเลสไม่มีอุปาทิเหลืออยู่ ฯ
๗. กัมมัฏฐานกับสมาธิ เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร ?
๗. ต่างกันอย่างนี้ คือ กัมมัฏฐาน แปลว่า ที่ตั้งแห่งการงาน หมายถึง การงานทางใจ เป็นอุบายวิธีฝึกจิตให้เกิดความสงบและเกิดปัญญา ส่วนสมาธิ คือ ภาวะที่จิตสงบปลอดจากนิวรณ์ มีอารมณ์เป็นอันเดียว ฯ
๘. สมณะกับวิปัสสนาให้ผลต่างกันอย่างไร ?
๘. ให้ผลต่างกันอย่างนี้ คือ สมณะทำให้จิตเป็นสมาธิ ระงับนิวรณ์ทั้ง ๕ อย่างสูงได้ สมาธิในองค์ฌาน ส่วนวิปัสสนา เมื่ออบรมถึงที่สุด ย่อมบรรลุลุทธิมรรคอรियผลพ้นจากสังสารทุกข์ ฯ
๙. หัวใจสมถกัมมัฏฐาน ท่านแสดงไว้ ๕ ประการ เพราะมีวัตถุประสงค์อย่างไร ?
๙. เพราะต้องการจะให้ เป็นเครื่องกำจัดนิวรณ์ ๕ คือ กายคตาสติกำจัดกามฉันทะ เมตตากำจัดพยาบาท พุทธานุสสติกำจัดถีนมิทธะ กสิณกำจัดอุทธัจจกุกกุจจะ จตุธาตววัตถานกำจัดวิจิกิจฉา ฯ

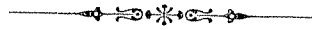
๑๐. การเจริญเมตตาแก้มัฏฐฐานมีอานิสงส์อย่างไร ? ผู้เจริญเมตตาจะทราบอย่างไรว่าตนได้สำเร็จผลที่มุ่งหมายแก้มัฏฐฐานนี้แล้ว ?
๑๐. มีอานิสงส์ให้อยู่ด้วยความไม่มีภัยไม่มีเวร รักใคร่ปรองดองช่วยเหลือกันทราบได้ด้วยอาการอย่างนี้ คือ ในขณะที่ไตรจิตสัมปยุตด้วยเมตตาตั้งมั่นแน่วแน่นมีเมตตาเป็นไปอยู่ในขณะนั้น จิตว่าได้ผลที่มุ่งหมายแก้มัฏฐฐานนี้ ฯ

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธานุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นเอก

สอบในสนามหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓

ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

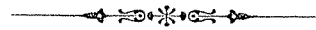
วันอาทิตย์ ที่ ๓๐ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

๑. ปัญจมหาวิโลกนะ คืออะไร ? มีความเป็นมาอย่างไร ?
๑. คือ การพิจารณาถึงความเหมาะสมใหญ่ ๕ ประการ ๑ คือ เมื่อพระมหาสัตว์เป็น สันตุสิตเทวราชอยู่ในดุสิตเทวโลก หม่อมเทวดามาทูลอาราธนาให้จุติลงไปบังเกิดในครรภ์ พระมารดา ในลำดับนั้น พระมหาสัตว์ยังมีได้ ให้บัญญัติแก่หม่อมเทวดาผู้มาทูล อาราธนา ต่อเมื่อทรงพิจารณาปัญจมหาวิโลกนะแล้วจึงให้บัญญัติ ๑
๒. เจ้าชายสิทธัตถะประสูติที่ไหนและวันใด ?
๒. ประสูติที่ไร่ส้มไม้สาละ ลุมพินีวัน ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ก่อนพุทธศก ๘๐ปี ๑
๓. พระพุทธเจ้าทรงแสดงอนุปฎิพทาและอริยสัจ ๔ ตามลำดับ แก่บุคคลผู้มี คุณ สมบัติเช่นไร ?
๓. มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ ๑. เป็นมนุษย์ ๒. เป็นคฤหัสถ์ ๓. มีอุปนิสัยแก้กล้า ควรบรรลุล โลกุตระคุณ ๑
๔. มัชฌิมาปฏิปทา ทางสายกลางได้แก่อะไรบ้าง ?
๔. ได้แก่ ๑. สัมมาทิฎฐิ เห็นชอบ สัมมาสังกัปปะ ดำริชอบ สัมมาวาจา เจรจาชอบ สัมมากัมมันตะ การงานชอบ สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ สัมมาวายามะ เพียรชอบ สัมมาสติ ระลึกรชอบ สัมมาสมาธิ ตั้งใจมั่นชอบ ๑
๕. “สิ่งทั้งปวงไม่ควรแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่ชอบใจหมด” เป็นความเห็นของใคร ?
๕. ที่ฉนชนะ อัคคิเวสนโคตร ๑

๖. พระเจ้าพิมพิสารทรงดำริอย่างไร จึงถวายวัดเวฬุวันให้เป็นอยู่อาศัยได้ ?
๖. ทรงดำริว่า เป็นที่ไม้ไกลไม่ไกลจากบ้าน บริบูรณ์ด้วยทางเป็นที่ไปและที่มา ควรที่ผู้มี
 ฐานะจะพึงไปถึง กลางวันไม่เคลื่อนกล่นด้วยมนุษย์ กลางคืนเงียบเสียงอื้ออึง ปราศจาก
 ลมแต่ชนที่เดินเข้าออก ฯ
๗. พระอัสสชิแสดงธรรมแก่อุปติสสปริพาชกมีใจความว่าอย่างไร ?
๗. มีใจความว่า ธรรมเหล่าใดเกิดแต่เหตุ พระศาสดาทรงแสดงเหตุแห่งธรรมเหล่านั้นและ
 ความดับแห่งธรรมเหล่านั้น พระศาสดาตรัสอย่างนี้ ฯ
๘. พระมหากัสสปะถือธุดงค์วัตร ๓ ข้อ คืออะไรบ้าง ?
๘. คือ ๑. อยู่ป่าเป็นวัตร ๒. เทียวบิณฑบาตเป็นวัตร ๓. ทรงผ้าบังสุกุลเป็นวัตร ฯ
๙. พระปุณณมันตานีบุตร ตั้งอยู่ในคุณธรรมอะไรบ้าง ?
๙. ตั้งอยู่ในคุณธรรมเหล่านี้คือ มกน้อย สันโดษ ชอบสงัด ไม่ชอบเกี่ยวข้องด้วยหมู่
 ปรรวณความเพียร สมบูรณ์ ด้วยศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ ความรู้ในวิมุตติ ฯ
๑๐. ปฐมสังคายนา เกิดขึ้นด้วยปรารภเหตุอะไร ?
๑๐. ปรารภพระสุภัททวุฑฒบรพชิต กล่าวติเตียนพระธรรมวินัยกะภิกษุทั้งหลาย หลังจาก
 พระพุทธองค์ ปรีนิพพานได้ ๗ วัน พระมหากัสสปะจึงนำเหตุนี้มาชักชวนหมู่ภิกษุให้
 ทำสังคายนา ฯ

ปัญหาและเฉลยวิชากรรมบท ธรรมศึกษาชั้นเอก
 สอบในสนามหลวง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓
 ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์
 วันอาทิตย์ ที่ ๓๐ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

๑. คำสอนในทางพระพุทธศาสนา กล่าวว่า สุขและทุกข์ของสัตว์ทั้งหลาย
 เกิดขึ้นจากอะไร ?
๑. เกิดจากกรรม คือ การกระทำของสัตว์ทั้งหลาย ฯ
๒. อะไรเป็นมูลเหตุให้บุคคลกระทำความชั่วประเภทต่าง ๆ มีฆาสัตว์ ลักทรัพย์ เป็นต้น ?
๒. อกุศลมูล ๓ อย่าง คือ โลภะ โทสะ โมหะ ฯ
๓. อกุศลกรรมบท ๑๐ ประการ จัดเป็นกรรม ๓ อย่าง คืออะไรบ้าง ?
๓. จัดเป็นกรรม ๓ อย่าง คือ กายกรรม ๑ วจีกรรม ๑ มโนกรรม ๑ ฯ
๔. กรรมที่เกิดจากการกระทำทางกาย เช่น ยิงนกตกปลา จัดเข้าในกรรม ๓ ข้อใด ?
๔. จัดเข้าในกายกรรม ฯ
๕. นาย ก สั่งนาย ข ให้ไปขโมยของของคนอื่น จัดเป็นอนินนาทานเกิดขึ้นทางวารใด ?
๕. จัดเป็นอนินนาทานเกิดขึ้นทางวจีวาร ฯ
๖. คำพูดที่ไม่เกิดประโยชน์ทั้งแก่ผู้พูดและผู้ฟัง จัดเข้าในวจีกรรมประเภทใด ?
๖. จัดเข้าในสัมผัปปลาปะ พูดเพ้อเจ้อ ฯ

๗. จิตที่สหระคตด้วยอภิขมา เมื่อเพิ่มพูนขึ้นโดยลำดับ เป็นเหตุให้บุคคลกระทำ
อกุศลกรรมใด ?
๗. เป็นเหตุให้บุคคลกระทำอกุศลนาทาน ฯ
๘. ความเชื่อที่ว่า “กรรมชั่วที่กระทำลงไปแล้ว สามารถจะแก้กรรม ตัดกรรม และถอน
กรรมได้” จัดเป็นมโนกรรมฝ่ายอกุศลข้อใด ?
๘. จัดเป็นมิจฉาทิฎฐิ ความเห็นผิดจากคลองธรรม ฯ
๙. เห็นสมบัติคนอื่นแล้ว ไม่คิดโลภอยากได้เอามาเป็นของตัวเอง จัดเป็นมโนกรรมฝ่าย
กุศลข้อใด ?
๙. จัดเป็นอนภิขมา ไม่โลภอยากได้ของเขา ฯ
๑๐. กุศลกรรมบท ๑๐ ประการ เป็นเหตุให้บุคคลผู้ประพฤติดำเนินไปได้ไปเกิดในสุคติหรือ
ทุคติ ?
๑๐. ย่อมเป็นเหตุให้บุคคลได้ไปเกิดในสุคติ คือ มนุษย์ เทวดา พรหม ฯ

Dhamma Essay
Dhamma Studies for the Elementary Level
Examination Paper 2/2553
Given in Australia and New Zealand
On Saturday, January 29, B.E. 2554 (2011)

* * * *

Sangvasena Sīlam Veditabbam

Sila can be known through living together.

Vin. Kh. Ud. 25/178

* * * *

Write an essay discussing the above Buddhist proverb with reasons. At the same time cite and incorporate another proverb, including its scriptural reference. The proverb you choose must support the one provided above.

You are required to write a double-spaced essay of at least two pages on the answer sheet provided.

* * *

Time Allowed : 3 hours

**Questions and Answers on Dhamma
Dhamma Studies for the Elementary Level
Examination Paper 2/2553
Given in Australia and New Zealand
On Saturday, January 29, B.E. 2554 (2011)**

* * * *

1. **What are the two Dhammas which bring the greatest assistance?
Why are they so?**
Sati is to recall or remember. Sampajañña is clear awareness.
Because they provide benefit and support in everything we do and prevent faults or mistakes.
2. **Who are the pubbakāri (a previous benefactor) and kataññukatavedi?**
Pubbakāri are father and mother, teachers, the rules (the King in Thailand) and the Buddha.
Kataññukatavedi is the one who appreciates the support of a previous benefactor and pays back or returns the support to them.
3. **What are Buddhist monks? What are their virtues?**
Monks are a group of people who listen to monks' teaching and behave rightly in accordance with Dhamma-Vinaya. Monks have virtue because they are leaders and help spread the Buddha's teaching as the way of life for people.
4. **What are the core teachings of Buddhism in the Ovādapātimokkha?**
They are:
 - i. Abstaining from unwholesome conduct, that is, bad bodily, verbal and spiritual behaviour.
 - ii. Wholesome deeds – develop good bodily, verbal and spiritual behaviour.
 - iii. Purify one's mind from suffering, such as lobha, dosa and moha.
5. **What are the characteristics of a person who maintains vaci-sucarita (verbal good conduct)?**
They will abstain from speech that is false, malicious, harsh, vain talk.
6. **Which Dhamma is lacking for someone who is unsuccessful in work and disappointed in achieving goals?**
They lack 4 iddhipāda dhamma : the four basis for success, or the four paths of accomplishment:

- i. Chanda –will, desire, or aspiration
- ii. Viriya – effort to do the task
- iii. Citta – active thought
- iv. Vimaṇsā – investigation, examination, reasoning, consideration.

7. What are the moral principles of a respectable person?

They would have the four Brahmavihāra (sublime states of mind):

- i. Mettā – loving kindness, wishing happiness for others
- ii. Karuṇā – compassion, think to help others to be free from suffering
- iii. Muditā – sympathetic joy, be please for others to increase their success
- iv. Upekkhā – equanimity, not to be glad or sad when others are failure.

8. What are the Sangahavatthu and their benefits?

There are four:

- i. Dāna - charity
- ii. Piyavācā – pleasant speech
- iii. Atthacariyā – rendering service
- iv. Samānattatā – equality consisting in impartiality.

The benefits are to foster love and unity in society, to lead to reconciliation, good will and harmony.

9. What are the apāyamukha? What is the harm of addiction to intoxicants?

It is the cause of ruin.

Addiction to intoxicants produces six negative effects:

- i. Actual loss of wealth
- ii. Increase of quarrels
- iii. Liability to disease
- iv. Being blamed
- v. Indecent exposure
- vi. Weakened intelligence.

10. Regarding Disā (the six directions), whose duties of persons who restrain a person from doing evil and to stand for the goodness, also to give their family inheritance to that person at a suitable time?

It is the duty of parents who stand in front as the sixth direction (puratthimā-disā).

4

Questions and Answers on the Life of the Buddha
Dhamma Studies for the Elementary Level
Examination Paper 2/2553
Given in Australia and New Zealand
On Sunday, January 30, B.E. 2554 (2011)

* * * *

1. **How many classes (vanna) are there in the system of classification of the people in Jambudipa (the Rose-apple Continent)?**
They are divided into four classes :
 1. Khattiyas: the King and ruler class have duties to govern.
 2. Brahmanas have duties to teach and perform rituals.
 3. Vessas have duties in farming and trading.
 4. Suddas have duties in labouring.

2. **Who was the first King of Sakya Clan? What was the name of the new city that his nine sons and daughters built?**
King Okkāka was the first king of Sakya Clan. The new city was named as Kapilavatthu.

3. **What is the relevance of Lumbinivana regarding Prince Siddhattha?**
It was the birth place of Prince Siddhattha.

4. **What did the Buddha attain enlightenment about? On which date?**
He attained enlightenment about the Four Noble Truths called dukkha, samudaya, nirodha and magga. It was on the 15th lunar day of the 6th lunar month 45 years before the Buddhist era.

5. **Who was the first person who paid respects to the baby Prince Siddhattha.**
Asidaposa and Kalathevildaposa.

6. **What was the name of the first park in Buddhism? Who offered this park?**
It was called the Veluvana (Bamboo Grove) and was donated by King Bimbisāra.

7. **What are anupubbikathā?**
They are dāna (charity), sila (morality), sagga (heaven), kāmādinava and nekkhammānisamsa.

Buddhist Rite

8. You have already studied religious ritual. How do you understand:
1. the merit ritual and 2. the dāna ritual?

1. The merit ritual is of two types:
 - i. Auspicious ceremony e.g.: performing meritorious deeds for the new house and a birthday.
 - ii. Unauspicious ceremony e.g.: a funeral and funeral anniversary.
2. The dāna ritual is offering various things e.g.: Sanghadāna.

9. How many important days are there in the Buddhism? What are they?
There are 4 important days e.g.: Visākhāpujā, Atthamipujā, Māghapujā and Asālahapujā.

10. In how many ways can one express one's respect towards others?
What are they?

There are three ways of expressing one's respect e.g.: 1. to lift the joined palms, 2. to salute with joined palms, 3. to prostrate oneself on the ground.

**Questions and Answers on the Pancasila Pancadhamma
Dhamma Studies for the Elementary Level
Examination Paper 2/2553
Given in Australia and New Zealand
On Sunday, 30 January, B.E. 2554 (2011)**

* * * *

1. **Which virtue is the fundamental principle for beginners to behave well?**
Firstly, one should observe sila because sila is the fundamental virtue for people to behave well.
2. **According to the principle of Pancasila, what is the foundation of verbal unwholesome conduct?**
Musāvādā, telling a lie is the foundation.
3. **Out of not killing and having compassion, which one is considered as Sila and which one is Kalayānamitta?**
Not killing is classified as sila and having compassion is classified as Kalayānamitta.
4. **A dishonest attitude in dealing with others aimed at taking their property, which types of robbery “Jorakamma” Anuloma (in forward order) does it classified into?**
It is classified into robbery in the forward order “Anuloma Corakamma” in the item of deceit and taking things away by deceit.
5. **Which of the Pancasila does “abstaining from misconduct” refer to?**
It refers to precept number 3: Kāmesumicchācārā veramani.
6. **Which precept of Pancasila does “telling lies” refer to?**
It refers to precept number 4: Musāvādā veramani.
7. **What does the Pancasila indicate is the important cause of making a person becomes heedless and lose sati (mindfulness)?**
All kinds of intoxicants.

8. Undertaking the third precept is to maintain stability. Apart from not committing misconduct, what kind of virtue should one develop in parallel?

One should be restrained (self controlled) in sensual pleasure.

9. What kind of viratti is it classified to, when people who observes various types of sila, e.g. monks and novices do not transgress all kinds of forbidden activities?

It is called observance of viratti (abstinence).

10. Which type of Kalayāññadhamma does, conducting livelihood in concordance with economic sufficiency, relate to?

It relates to the Kalayāññadhamma of Sammā-ājīva.

Dhamma Essay
Dhamma Studies for the Intermediate Level
Examination Paper No. 2/2553
Given in Australia and New Zealand
On Saturday, January 29, B.E. 2554 (2011)

* * * *

Sattuno Vaccanovatam
 Parami ca Pujāya

Garotiyeva Khantiko
 Jino Pujeti Khantiko

One who has Khanti (endurance) is called the follower of the teaching of the Buddha and the one who has endurance is named as the one who respects the Buddha.

S. M. 222

* * * *

Compose an explanation of the above Buddhist proverb, in preaching style (desanā vohāra), at the same time cite not less than two other proverbs, giving references, including the name of the doctrine, to support. Do not repeat the same proverb, but you can repeat the same doctrine. Those proverbs referred to should relate to the topic of the essay.

You are required to write a double-spaced essay of at least three pages on the answer sheet provided.

* * *

Time Allowed : 3 hours

Questions and Answers on Dhamma
Dhamma Studies for the Intermediate Level
Examination Paper No. 2/2553
Given in Australia and New Zealand
On Saturday, January 29, B.E. 2554 (2011)

* * * *

1. **What are the differences between Samatha Kammatthāna and Vipassanā Kammatthāna?**
 Samatha, or Calm is Kammatthāna based on contemplation not related to wisdom. It only calms the mind. When the mind sees dhamma conditions, especially the three common characteristics, it is classified as Vipassanā, or Insight.
2. **What is Patisanthāra (Hospitality)? What types are there?**
 It is greeting visitors or kind reception, friendly welcome visitors. There are two kinds as follows:-
 1. Amisa-patisanthāra: worldly hospitality or material greeting.
 2. Dhamma-patisanthāra: Dhamma hospitality or immaterial greeting.
3. **What kilesa did the Buddha say was like fire? Why?**
 The three kilesas: rāga, dosa and moha, because whenever one of these three kilesas arise in anyone's mind, it will burn the mind or cause suffering in the mind.
4. **Which one of the three cycles (vattas) is the most important? Why?**
 The Kilesa Vatta: the round of defilements is the most important one, because it is the cause of kamma (action). Whenever one creates kamma, vipāka (the result) arises. When vipāka comes back, kilesa arises. It repeats as cycle. If kilesa can be destroyed permanently, kamma and vipāka will be abolished.
5. **What is the defect of akusala vitakka? How can it be resolved?**
 The defect is: the mind experiences grief and anxiety with that particular thought. It can be resolved with kusala vitakka, that is, thinking or contemplation about a kusala (wholesome) topic. For example, when sensual desire arises, it should be remedied with Nekkhamma vitakka, the consideration thought of renunciation of sensual desire.

6. **Which type of person on earth can be compared to a creature in hell or a woeful state, that is, in the four low states of existence (4 Apāyas)?**

A person who receives punishment from a court. They are put into jail, but the government offers food and there is not much hunger.

7. **Which types of people are compared to four kinds of lotuses?**

Answer: There are four types of people :

1. Ugghatitaññu – a person might understand Dhamma as soon as the Buddha discusses the topic. (a person of quick intuition)
2. Vipacitaññu – a person who understands after a detailed explanation.
3. Neyya – a person who needs more guidance.
4. Padaparama – a person who just listens, but does not get a benefit of listening.

8. **What is anupubbikathā? Which part of this should a person who is selfish and stingy listen to?**

It is a progressive preaching for cleansing the character of a teachable person step by step. A selfish and stingy person should listen to dāna kathā in order to develop more will or intention to give.

9. **Which method can correct the dosa carita person and moha carita person?**

Dosa carita person can be corrected by loving kindness. Moha carita person can be corrected by learning, asking questions, listening and talking Dhamma with a teacher.

10. **How many are the virtues of the Buddha in brief? What are they?**

There are three virtues: wisdom, purity and compassion.

**Questions and Answers History on the Anu-Buddha
Dhamma Studies for the Intermediate Level
Examination Paper 2/2553
Given in Australia and New Zealand
On Sunday, January 30, B.E. 2554 (2011)**

* * * *

1. **What is the meaning of Anubuddha and Etadagga?**
Anubuddha means an Ariya sāvaka (noble disciple), who realises the Four Noble Truths and attains Nibbāna after following the teaching of the Buddha.
Etadagga means one who received praise from the Buddha as best in a particular field. They have a specialized ability.
2. **The Buddha preached Dhammacakkappavattana Sutta, the first sermon to Venerable Kondañña until he attained the Dhammacakkhu. What is that Dhamma about?**
He understood the essential feature of the Dhamma: that it is normal for the thing that arises or comes to exist to also pass away or end. A thing that begins arises cannot last forever. It must end.
3. **Why did Yasakulaputta utter the words: “Here is an oppressing place. Here is an annoying place”?**
Because he saw his maids sleep with various undignified postures. One with a violin in her armpit, one with a two faced drum (tabor) laying beside her, one with a tambourine on her chest, one with messed hair, one with saliva dropping from her mouth, one talking in her sleep. These maids appeared to him as corpses in the cemetery.
4. **How did Uruvellakassapa inspire king Bimbisāra and his servants to listen to Dhamma of the Buddha attentively?**
By announcing the nonsense of his former teacher’s doctrine and announcing that the Buddha was his master. He said he was now a disciple of the Buddha. After that he lowered his head down onto the Buddha’s feet.
5. **Which of his disciples did the Buddha compare to a mother and which to a step-mother?**
Venerable Sariputta is compared to a mother. Venerable Moggallāna is compared to a step-mother.

6. Whose was the opinion: “the householder has to receive a negative effect because of the poor work done by others”?

It was opinion of Venerable Mahākassapa and Pippalimanob” .

7. Whose disciple was Venerable Mocaraja before his ordination? In which field was he appraised to be Etadagga?

He was a former disciple of Brahmin Varee. He was appraised as Etadagga in wearing old and faded robes (civara).

Buddhist Rite

8. What do we pay homage to, with incense, candles and flowers?

We pay homage to the Triple Gem. Incense is used to pay homage to the Buddha’s virtues. Candles are used to pay homage to the Dhamma and Vinaya. Flowers are used to pay homage to the Sangha.

9. What is it called for the dāna offering which limited within one month at the end of the Rainy Season?

It is called Kathina Dāna.

10. What does Sangha-dāna mean?

It means the offering is given to the Sangha as a whole, not to any specific individual monk.

**Questions and Answers on the Uposatha Sila
Dhamma Studies for the Intermediate Level
Examination Paper 2/2553
Given in Australia and New Zealand
On Sunday, January 30, B.E. 2554 (2011)**

* * * *

1. **What type of the Uposatha Observances in Buddhism for an Upāsaka and an Upāsika does it refer to?**
They are the eight precepts observance.
2. **When did the traditional Uposatha practice of abstaining from eating in the evening start?**
It started before the Buddha's time.
3. **What is Saranagamana, which is the important component of establishing the Uposatha sila?**
It is going to the Triple Gem: the Buddha, the Dhamma and the Sangha, for refuge.
4. **There are two types of people who can take the Saranagamana, puthujjana (the ordinary person) and ariya-puggala (the noble person). Which type of people can break the Saranagamana?**
Only the puthujjana can break the Saranagamana.
5. **There are three reasons one can break the Saranagamana, by dying; harming a Buddha; following another teacher. Which one of those three does no harm nor does it lead to duggati-bhumi (unhappy planes)?**
Breaking Saranagamana due to death.
6. **What is the name of Uposathasila which is popularly observed specifically on Buddhist Observance Day for one day and night?**
It is called Pakati (common) Uposatha.
7. **As for the 7th precept of the Uposathasila, what does the observer have to abstain from?**
They have to abstain from unseemly shows and embellishment with unguents, which are enemies of kusala.

8. Which precept of Uposathasla is undertaken by saying :
“uccāsayanamahāsayanā veramani sikkhāpadam samādiyāmi”?
It is saying for undertaken the Uposathasila number 8; avoiding high and luxurious furniture.
9. What does it call for the external topic is considered unwholesome and should not be discussed while observing the Uposatha?
It is called tiracchāna-kathā (animal talk).
10. Which one of these Uposathas provides the highest fruitful merit:
Kopalaka Uposatha, Nikhantha Uposatha and Ariya Uposatha?
Ariya Uposatha provides the highest fruitful merit.

Dhamma Dhamma Essay
Dhamma Studies for the Advanced Level
Examination Paper No. 2/2553
Given in Australia and New Zealand
On Saturday, January 29, B.E. 2554 (2011)

* * * *

Chicache parama roga	Sankhārā paramam dukkham
Atam yathavā yathābhūtam	Nibbānam paramam sukham.

Hunger is the highest sickness.	Formations are the highest suffering.
Knowing this as it really is	Nibbāna is the highest happiness.

Buddha

Khu. D. 25/42

* * * *

Compose an explanation of the above Buddhist proverb, in preaching style (desanā vohāra), at the same time cite not less than three other proverbs, giving references, including the name of the doctrine, to support. Do not repeat the same proverb, but you can repeat the same doctrine. Those proverbs referred to should relate to the topic of the essay.

You are required to write a double-spaced essay of at least four pages on the answer sheet provided.

* * *

Time Allowed : 3 hours

**Questions and Answers on the Dhamma
Dhamma Studies for the Advanced Level
Examination Paper 2/2553
Given in Australia and New Zealand
On Saturday, January 29, B.E. 2554 (2011)**

* * * *

1. **Which kind of person is called "buried in the world"? How does this person receive benefits or disadvantages?**

The person who without wise reflection cannot understand the world thoroughly is called "buried in the world". In the event of dissatisfaction and pleasure in whatever has been given, they are likely to be tempted to attachment, just like the fish attracted by the bait and hooked. Their desire will control them and drag them on.

2. **What is nibbidā? How should the one who wants nibbidā behave?**

It is dispassion, disinterest or disenchant in suffering. That person should contemplate on all kinds of Sankhāra (compounded things) to see impermanence, suffering and non-self.

3. **What is the harm of contemplating condition things (Sankhāra) as Anatta if Yonisomanasikāra (wise reflection) is absent?**

One might become the view of "the theory of nothingness" to view that there is no merit or sin, no mother or father, which is counted as a deep wrong view which cannot be eradicated.

4. **Sankhārā is Panca-Khandha (five aggregates) and sankhārā which is the fifth aggregate, are they both the same, or different?**

They are the same according to sankhatadhamma, but different in that the five aggregates are normal conditions that have specially formed. The Sankhārā which is the fifth aggregate means the condition that affects the mind to be positive, negative or neutral.

5. **How does Buddhism illustrate purification?**

It teaches that when we do unwholesome conduct we will suffer. When we avoid unwholesome conduct we will be purified. This purification and distress are one's own responsibility. Others cannot purify us of it.

6. What are the two types of Nibbānas?

Saupādisesa nibbāna, the extinguishment of kilesa with upādi (substratum of life) remaining. The other is Anupādisesa nibbāna, the extinguishment of kilesa without upādi remaining.

7. Is Kammatthāna and Samādhi the same or different?

Kammatthāna is the establishment or base of the work of the mind. It is the means of training one's mind develop calm and wisdom. Samādhi is the state of the mind which is tranquil, free from all hindrances and having only one temperament.

8. What's the different outcome of Samatha and Vipassanā?

They give different outcome as : Samatha helps the mind to be concentrated and suppress the five hindrances. The highest practice will lead to jhāna which is part of samādhi. Vipassanā training to the highest is attaining the Noble Path and Fruit and freedom from the suffering of samsāra.

9. The heart of Samatha kammatthāna has been shown as five factors, what is the purpose?

Because the Buddha wants it to be the instrument to discard the hindrances. Kāyagatāsati gets rid of kāmachanda; Mettā gets rid of byāpāda; Buddhānusati gets rid of thinamida; kasina gets rid of uddhacakukkucha; catudhātuvattatthana gets rid of vicikichā.

10. What is the profit of contemplation of mettā kammatthāna? How would the person know if they have accomplished the purpose of this kammatthāna?

The profit is: one lives without harm and hatred, one is helpful and harmonious. That person knows the condition of the fruit and purpose of this kammatthāna is that the mind is firmly established in mettā and it has mettā at that moment.

**Questions and Answers on the History of the Anu-Buddha
Dhamma Studies for the Advanced Level
Examination Paper 2/2553
Given in Australia and New Zealand
Sunday, January 30, B.E. 2554 (2011)**

1. **What are the Panca Maha Vilokana? What do they relate to?**
They are the consideration of five aspects of appropriateness regarding birth of the Buddha. When the Buddha was born as the Santusitā deva king in the Tusitā Deva realm, all the deva came to invite him to be born in the womb of the mother. At that moment the Bodhisatta did not accept that invitation. After he considered the five great kinds of appropriateness, then he accepted.
2. **When and where was the Buddha born?**
He was born under the Sala tree in Lumbini Grove, on the 15th lunar day in the sixth month 80 years before the start of the Buddhist era.
3. **Which qualities of a person did the Buddha preach the Anupubbikathā and Ariya Sacca respectively to?**
The qualities are such as: be a human being; be a layperson; have a brave character; should attain (Lokuttara) the supermundane virtue
4. **What is the Majjhima Patipadā – the Middle Path?**
That is: Sammaditthi -Right View; Sammasangkappa -Right Thought; Sammakammanta - Right Action; Sammavaca - Right Speech; Samma Ajiva - Right Livelihood; Sammavayama - Right Effort; Sammasati - Right Mindfulness; Sammasamadhi - Right Concentration.
5. **Whose opinion is "all things should not be mine" "I am not satisfied with everything".**
Thikanaka Aggivesanagotra.
6. **Why did King Bimbisāra resolve to offer Veluvana (Bamboo Grove) as a residence?**
He considered that it was not too far from or close to the village; has plenty of paths to come and go; the person who has duties there can arrive easily; in the afternoon there are not many people; in the evening it is quiet and the walkway is not windy, but visitors can come and go.

7. **What Dhamma did Venerable Assaji preach to Upatissa Paripajok?**
The contents is: whatever dhamma arises with a cause, the Buddha teaches the cause arising and ceasing of that dhamma. The Buddha said so.
8. **What are the three aspects that the Venerable Kassapa observe as Dhutanga-vatta, Austere Practices?**
Living in the forest, traveling for alms round for food, wearing rag-robos.
9. **What kind of virtue does Venerable Punnamantāniputta have?**
His Virtues are moderation; contentment; likes quietude; seclusion; prefers effort, fulfilled morality, concentration, wisdom, liberation the knowledge of liberation.
10. **What was the cause of the arising of the First Council?**
Seven days after the Parinibbāna of the Buddha, Venerable Mahākassapa took Venerable Subbatavutabanpacita's criticism of the Dhamma-Vinaya as the cause for the holding the First Council.

**Questions and Answers on the Kammapatha
Dhamma Studies for the Advanced Level
Examination Paper 2/2553
Given in Australia and New Zealand
On Sunday, January 30, B.E. 2554 (2011)**

* * * *

1. **What is the arising of happiness and suffering of all beings which stated in the Buddhist teaching?**
Happiness and suffering arise from kamma, or the action of all creatures.
2. **What is the cause of a person does various unwholesome conducts such as killing and stealing?**
The causes are three akusala mula (unwholesome roots) which are, lobha, dosa and moha, i.e. greed, hatred and ignorance.
3. **The ten kinds of akusala kammapatha (unwholesome action), are classified into three kinds of kamma, what are they?**
The three are: bodily, verbal and mental action.
4. **Which among the three classifications of kamma are the actions of shooting a bird and fishing?**
They are classified as bodily kamma.
5. **Mr. A instructs Mr. B to steal things from another person. This is classified as adinnādāna. Which door of action does this arise from?**
It is classified as adinnādāna arises from the verbal door.
6. **The speech that is unbeneficial for the speaker and listener. Which type of verbal action is it?**
It is classified as sampapparaba, idle chatter.
7. **When the mind joins with abhijjha (greed) and the greed increases, it can cause a person to do unwholesome conduct. What kind of conduct would they do?**
It causes the person to take what is not given, adinadana.
8. **The belief that the evil deed that has already been done can be corrected, cut off and whipped out, is classified as which kind of unwholesome mental action?**
It is classified as wrong view of Dhamma.

9. Which kind of wholesome mental action is classified as, when one see others' property but he has no desire to take it,?

It is classified as anabhijja, non-greed for others' property.

10. The ten wholesome actions are the cause of a person to behave in a wholesome way. So what kind of birth will they have, suggati (pleasant realm) or dukkhati (unpleasant realm).

That should be a cause for a person to be born in suggati, i.e. manussa, deva, brahmā.